

Branko Marcetic: Biden-administrationen har inte bråttom att hjälpa Ukraina att förhandla om ett slut på kriget*

[Ur [Jacobin magazine](#), 30 maj 2022. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Nästan alla kunniga observatörer tror att kriget i Ukraina måste avslutas med en förhandlingsuppgörelse. Ändå har Ukrainas ledande beskyddare, USA, signalerat att de inte har tålamod för diplomatiska ansträngningar som går på tvärs mot deras förhoppningar om ett ”strategiskt nederlag” för Moskva.

Efter tre månader har kriget i Ukraina nått ett paradoxalt skede. Mer än någon gång sedan den ryske presidenten Vladimir Putin invaderade medger det politiska etablissemangen att en förhandlingslösning är det enda sättet att avsluta kriget säkert. Ändå verkar framtidsutsikten att något sådant ska hända alltmer avlägsen.

Efter månader av regelbundna förhandlingar på låg nivå verkar de diplomatiska kontakterna mellan Moskva och Kiev vara döda. Uppmuntrad av det oväntat effektiva motståndet på slagfältet vägrar den ukrainska ledningen att återuppta samtalen innan Moskva återlämnar det territorium de har erövat sedan invasionen började, och säger att ”eftergifter till Ryssland inte är någon väg till fred”.¹ För sin del har den ryska ledningen inte givit några tecken på att den är beredd att acceptera det underförstådda erkännande av nederlag som seriösa fredsförhandlingar innebär vid en tidpunkt på deras framgångar på slagfältet är så nedslående.

Mitt under allt detta har en faktor knappast uppmärksammats: västs, och i synnerhet USA:s, roll. Kunniga observatörer av den diplomatiska scenen säger att det inte har funnits så stor lust och nästan inga försök från Washingtons sida att förbereda en diplomatisk lösning av konflikten, även när de har blivit alltmer indragna i något som både ryska och amerikanska röster alltmer kallar ett ställföreträdande krig mellan två kärnvapensupermakter. Det har inte saknats röster som kräver en upptrappning av USA:s militära stöd till Ukraina, men inte så många som har uppmanat USA att anta en aktiv diplomatisk roll för att få slut på den ryska invasionen. Ändå har kriget redan blivit kostsamt för Ukraina. Det vore en katastrof för landet och möjligen för världen om det fortsätter på obestämd tid.

Tomma stolar vid bordet

De experter som *Jacobin* talade med var alla överens om att USA åtminstone måste vara med vid förhandlingsbordet för att en uppgörelse ska komma till stånd.

”Ryssarna förmodar att USA bestämmer”, säger Chas Freeman, som har varit amerikansk diplomat sedan länge under flera presidenter och biträdande försvarsminister för internationella säkerhets-

* Inför artikeln intervjuade Marcetic bland annat rådgivande chefen för Quincy Institute for Responsible Statecraft, Marcus Stanley. En översättning av intervjun finns med som bilaga, s 9 – öa.

1 [Newsweek](#), 23 maj 2022.

frågor under Bill Clinton. ”Därför är det meningslöst att samtala med någon som vägleds av USA.”

”Vi har frågan om Ukraina ska gå med i NATO, och sanktionerna”, säger John B Quigley, expert på internationell rätt som ledde samtalen om Donetsbäckens och Krims status efter det kalla kriget. ”Så jag tror att stormakterna behöver vara inblandade.”

Men om de diplomatiska kontakterna mellan Kiev och Moskva har svalnat under de senaste veckorna, så har de mellan Moskva och Washington begravts under ett istäcke. USA och Ryssland har visserligen genomfört utbyte av fångar och det har skett kontakter mellan militära tjänstemän, men försvarsminister Tony Blinken – USA:s högsta diplomat – och hans ryska motsvarighet har inte talat med varandra sedan innan kriget inleddes.

Amerikanska tjänstemän har rättfärdigat det bristande engagemanget på olika sätt, och hävdade att Putin inte menar allvar med att förhandla, och att det ”är upp till [ukrainarna] att besluta” om man ska förhandla eller ej.² Men det har blivit allt svårare att vifta bort i och med att USA:s inblandning i kriget har fördjupats.

”Tanken är att vi inte förhandlar med honom, och att ukrainarna bestämmer”, säger Rajan Menon, chef för *Defense Priorities* övergripande strategiprogram. ”Men vi är djupt indragna i det här kriget – vi kan inte låtsas att vi inte är det.”

Washington har börjat skicka tunga vapen som några veckor tidigare ansågs vara alltför upptrappande, och har skrutit om sin roll i att hjälpa ukrainarna att döda en rad ryska generaler och sänka deras Svarta havsflottas flaggskepp. Flera amerikanska tjänstemän har nu öppet beskrivit konflikten som ett ställföreträdande krig med Ryssland, samtidigt som Steny Hoyer, den näst högsta Demokraten i representanthuset förkunnade att ”vi befinner oss i krig”. Känslan är ömsesidig på rysk sida.

Insatserna är höga om man inte når en uppgörelse. Över världen hänger spöket med en kärnvapenupptrappning som snabbt skulle kunna dra in hela Europa och Nordamerika i förödelsen, och en ekonomisk instabilitet som underblåses av de försörjningschocker som kriget orsakar och kan leda till att regeringar störtas. För ukrainarna innebär det mer död, förödelse och ekonomiskt kaos – Världsbanken förutspår att invasionen kommer att krympa ekonomin med 45% i år.

Men utan diplomati förefaller dessa konsekvenser ytterst sannolika – ett möjligtvis flera år långt träska som påminner om Sovjetunionens och USA:s misslyckanden i Afghanistan och USA:s utdragna närvaro i Syrien.

”Ytterligare ett krig som i Syrien i Ukraina – det skulle vara en katastrof för alla”, säger Daniela Irrera, docent i politisk vetenskap och internationella relationer vid universitetet i Catania.

Splittring om samtal

Ändå är det en öppen fråga om hur stor lust det finns för en diplomatisk lösning från NATO:s sida.

”En viktig sak med diplomatin i väst är att den är fullständigt frånvarande”, säger Freeman.

”De amerikanska och brittiska regeringarna gör inga ansträngningar och visar ingen önskan att uppnå en fredlig lösning på den väpnade konflikten mellan Ryssland och Ukraina”, säger Ivan Katchanovski, ukrainsk professor i statsvetenskap vid universitetet i Ottawa.

2 [The Guardian](#), 26 april 2022 respektive [PBS](#), 26 april 2022.

Freeman och andra pekar på USA:s förkastande av Putins inledande förhandlingsbud i slutet av förra året, mitt under den ryska truppuppladdningen, som han säger ”helt klart [var] ett tvingande diplomatiskt försök”. En grupp experter och tidigare diplomater hade i januari enträget bett tjänstemän i väst att förhandla eller annars förvänta sig en upptrappning, även om få förväntade sig den fullskaliga operation för att byta regim som Putin till sist inledde. Underrättelsetjänstemän avslöjade senare att CIA drog slutsatsen att Putin hade beslutat att invadera först i februari, och fram tills dess hade ”hållit alla alternativ öppna”, vilket motsäger påstådda underrättelseuppgifter och uttalanden från amerikanska tjänstemän under de föregående månaderna att en invasion var oundviklig.

”Jag tror att en enorm möjlighet att undersöka möjligheterna till ett neutralt Ukraina gick förlorad”, säger Menon om den perioden. ”Det sägs att det inte skulle ha tillfredsställt Putin. Mitt svar är att vi aldrig får reda på det, eftersom det aldrig prövades.”

Sedan dess har Washington vägrat diplomatiska kontakter med Moskva, och har satt upp Rysslands ”oåterkalleliga” tillbakadragande från Ukraina så att de inte kan invadera igen på två eller tre år som villkor för att häva sanktionerna – ett krav som är svårt att definiera i konkreta, praktiska ordalag. Det har kombinerats med en rad stridslystna uttalanden av amerikanska och andra tjänstemän i väst som hävdar att USA:s och Storbritanniens mål är att uppmuntra regimförändringar i Moskva, eller åtminstone försvaga Ryssland.

Men trots allt snack om en förnyad enighet i väst sedan kriget började, är USA och dess allierade splittrade i denna fråga. Till skillnad från Washington har Frankrike, Tyskland och Italien hållit de diplomatiska kanalerna till Ryssland öppna sedan kriget började, och har hela tiden krävt eldupphör och fredssamtal, även om de har skrivit under på de pågående vapenleveranserna till Ukraina.

Det har också NATO-medlemmen Turkiet, som arrangerade fredssamtal mellan Kiev och Moskva i mars. Förra veckan betonade den italienska premiärministern Mario Draghi att ”ett eldupphör måste åstadkommas så snart som möjligt”,³ och lade fram en fredsplan i fyra punkter: vapenvila vid fronten för evakueringar, följt av ukrainsk neutralitet, självstyre för de omdiskuterade territorierna och ett fredsavtal mellan EU och Ryssland med ett ryskt tillbakadragande i utbyte mot lättnader i sanktionerna.⁴

”Det kan vara en bra utgångspunkt som andra, USA så klart, borde stöda”, säger Irrera. ”De får inte undvika det, inte bara för att de är berörda utan för att de måste ta ansvar för vad som händer i regionen.”

Men entusiasmen för en förhandlingsuppgörelse är långtifrån allmän. Förra månaden rapporterade *Washington Post* att det för andra NATO-medlemmar, främst de i östra Europa, ”är bättre om ukrainarna fortsätter att strida och dö än att man får till stånd en fred som kommer för tidigt eller till ett för högt pris för Kiev och resten av Europa”, och hävdade att varje eftergift till Putin kommer att leda till framtida ryska aggressioner. ”Problemet är att om kriget slutar nu så får Ryssland tid att omgruppera, och det kommer att börja om med en eller annan förevändning”, sa en icke namngiven diplomat till tidningen.⁵ Den turkiske utrikesministern Mevlut Cavusoglu har senare hävdade att ”det finns länder i NATO som vill att kriget fortsätter” eftersom ”de vill att Ryssland ska bli svagare”.⁶

3 [Reuters](#), 19 maj 2022.

4 [Wall Street Journal](#), 20 maj 2022.

5 [Washington Post](#), 5 april 2022.

6 [The New Arab](#), 21 april 2022.

Åtminstone fram till nyligen har Ukraina sedan länge bett om ett ökat diplomatiskt engagemang från väst. I mars uppmanade den ukrainske presidenten Volodymyr Zelenskyj väst att bli mer inblandade i förhandlingar för att få slut på kriget, och prisade israeliska medlingsförsök. Brittiske försvarsministern Ben Wallace avslöjade i mars omedvetet att Zelenskyj ”gärna ville se Storbritannien jämte Ukraina under dessa förhandlingar”, och att de ”önskade att Storbritannien och USA” skulle vara med för att undvika erfarenheterna av de dömda Minskavtalen ”där bara Frankrike och Tyskland fanns med”.⁷ Så sent som förra veckan försäkrade Zelenskyj själv att ”det finns saker som bara kan uppnås vid förhandlingsbordet”, och att kriget ”bara [kan] avslutas definitivt med hjälp av diplomati”, låt vara innan han snabbt motarbetades av en rådgivare.

Men trots att väst envist hävdar att det är ”de [Ukraina] som väljer” om det blir fredsavtal, och att Washington med nationella säkerhetsrådgivaren Jake Sullivans ord ”inte kommer att definiera resultatet av det åt ukrainarna”, har de amerikanska och brittiska regeringarna av och till motverkat den ukrainska sidan. När förhandlingarna i Istanbul ledde till framsteg, undergrävde utrikesminister Anthony Blinken dem omedelbart, och hävdade att inget tydde på att samtalen gick framåt på något ”konstruktivt sätt” och att Ryssland bara lockade med ett tillbakadragande för att ”lura folk och avleda uppmärksamheten”.

Viktigare var kanske den brittiske premiärministern Boris Johnsons överraskande besök i Kiev i april, som den ledande västvänliga ukrainska tidningen *Ukrajinska Pravda* rapporterade om tidigare denna månad. Omedelbart efter de uppmuntrande samtalen i Istanbul och med framtidsutsikter om ett möte mellan Zelenskyj och Putin, sa ukrainska tjänstemän till tidningen att Johnson ”nästan oanmäld kom till Kiev” och krävde att Zelenskyj inte skulle förhandla med Putin.

”Även om ni är beredda att skriva under säkerhetsöverenskommelser med honom, så är inte vi det”, sa Johnson enligt en av Zelenskyjs medarbetare, innan han insisterade på att det istället var dags att ”pressa honom”, eftersom den ryska ledaren var mindre mäktig än han tidigare hade trott. Johnson bekräftade senare till den franske presidenten Emmanuel Macron att han hade ”avrått från förhandlingar med Ryssland om villkor som gav trovärdighet till Kremles falska förevändningar för invasionen”.⁸

”En sådan fredsuppgörelse vore bättre för Ukraina än ett fortsatt krig, som leder till avsevärda civila och militära förluster, förstörelse och negativa ekonomiska effekter”, säger Katchanovski.

Johnsons besök kanske inte var den avgörande faktorn för att avsluta samtalen, eftersom det kom strax efter avslöjandet av Butjamassakern. Det är ändå anmärkningsvärt att en västledare reste till ett krigshärjat land för att försöka borra en diplomatisk överenskommelse att avsluta fientligheterna i sank. Men med få undantag har *Pravdas* artikel nästan inte rapporterats i västpappen.

Inga påtryckningar för samtal

Att *Pravdas* rapport är frånvarande i västs medvetande pekar på en bakomliggande faktor som minskar chanserna för framgångsrika samtal: det finns inte tillräckligt tryck eller politiskt utrymme för västledarna, speciellt i USA och Storbritannien, att bedriva diplomati.

Ända sedan kriget inleddes har Vita husets presskår oförsonligt pressat Biden-administrationen att

7 [Twitter](#), 24 mars 2022.

8 [Gov.UK](#), 6 maj 2022.

utöka sina vapenleveranser och till och med sin inblandning i kriget, med föga jämförbar uppmärksamhet på administrationens diplomatiska frånvaro. Det har varit ett mönster i större delen av media, inklusive inom mitten-vänstern, som har upprepat administrationens argument att vapenleveranserna är ämnade att främja ett fredsavtal⁹ – och knappt nämnt att Washington och Storbritannien faktiskt inte är inblandade i, och möjligen fientliga mot, en sådan överenskommelse.

”Det har inte satts något tryck på den amerikanska regeringen”, säger Quigley. ”Debatten har handlat om hur mycket hjälp vi ska ge, men jag tycker inte att utomstående grupper, icke-statliga organisationer, har pressat USA och Storbritannien och andra i riktning mot förhandlingar.”

”Det krävs samlade ansträngningar över hela det politiska spektrumet, från progressiva, moderata och republikaner för att uppmana regeringen att precisera denna fredsinriktning och sluta att bara säga sig vara hjälplös”, säger Marcus Stanley, rådgivande chef för Quincy Institute for Responsible Statecraft. ”Och det skulle hjälpa regeringen, öppna ett politiskt utrymme för detta. Men det finns för tillfället ingen politisk täckning i debatten i USA för att göra det.”

I slutet av mars sammanställde Quincy-institutet ett brev till Vita huset, undertecknat av en koalition av fredssträvande och liberala intressegrupper, som uppmanade Washington att börja lägga grunden för en diplomatisk lösning. Men organisationer som Quincy är fortfarande ganska isolerade och omges av en politisk diskussion som har stämplat alla meningsskiljaktigheter eller oenighet med västs politik om kriget som illojalt, moraliskt fel och till och med att gå Kremls ärenden.

”Media likställde ofta felaktigt förslag om en uppgörelse med eftergiftspolitik mot Nazityskland”, säger Katchanovski. ”De gjorde fred i Ukraina till något ödesdigert, trots att till och med en ’dålig’ fred är bättre än ett ’bra’ krig.”

Dessa angrepp riktades först mot högern men har nu breddats till hela det politiska spektrumet. Noam Chomsky utsattes nyligen för en spärrelid av sådana anklagelser när han i en intervju med *Current Affairs* enträget bad västregeringarna att driva på för en diplomatisk lösning istället för att strida mot Ryssland ”till sista ukrainare”.¹⁰ Till och med senator Bernie Sanders’ utrikespolitiska rådgivare, Matt Duss, har förlöjligat den tanken.

”Jag har fortfarande inte hört någon förklara den lösning som Biden-administrationen påstås vägra att pressa på för”, twittrade Duss i början av maj. ”Om ni menar ’Ukraina kapitulerar’ så säg det.”¹¹

”Det har blivit tabu att förespråka en kompromiss i väst, speciellt i USA”, säger Freeman. ”Att vara mot eller ifrågasätta [kriget] är att bli stämplad som Putin-kramare.”

”Man behöver inte ifrågasätta kriget eller tala särskilt mycket om riskerna med det innan man automatiskt tystas ner som vattenbärare för Putin”, säger Menon. ”Jag tror att det finns många intellektuella, i synnerhet de som strävar efter att sitta i regeringen en dag, som egentligen inte alls vill befinna sig i den positionen.”

Utöver de yrkes- och anseendeskal som avskräcker en att tala ut, kan möjligheterna till diplomati också hindras av en utbredd uppfattning i väst att Ukraina håller på att vinna kriget. En del av det beror troligen på Ukrainas förvånande framgångsrika tillbakadrivande av de ryska trupperna under

9 Se [The American Prospect](#), 28 april 2022 och [The Intercept](#), 16 mars 2022.

10 [Current Affairs](#), 13 april 2022.

11 [Twitter](#), 3 maj 2022.

krigets början, och det höga pris den vacklande ryska militären har fått betala mot de ukrainska styrkorna.

Men en del kan också bero på det ”informationskrig” som alla sidor i konflikten för, där propaganda och underrättelseuppgifter omväxlande har filtrerats i pressen i väst och framställts som en sanning. Av denna orsak, och på grund av den allmänna ”krigsdimman”, var alla de experter *Jacobin* talade med tveksamma till att allmänheten i väst får en korrekt bild av kriget, eller att det till och med är omöjligt att med säkerhet veta exakt hurudan den militära situationen är.

De svåra förluster som de ryska trupperna har drabbats av har till exempel publicerats vida i väst, och har underblåst den vanligen uttryckta uppfattningen att Ukraina kan vinna och att kriget måste fortsätta. Men som Frankrikes *Le Monde* nyligen påpekade är informationen om den ukrainska militärens förluster hittills ”ett av [krigets] svarta hål”, där ”inget eller nästan inget kommer fram om tillståndet för de ukrainska styrkorna”.¹² *New York Times* anklagade också nyligen den ukrainska regeringen för att behandla ”dessa siffror som statshemligheter”.¹³

”En sådan bevakning skapar ett felaktigt intryck av läget i kriget och dess troliga utgång, och försvårar en fredlig lösning”, säger Katchanovski.

Samtidigt stämmer uppfattningarna om Ukrainas styrka dåligt med nyheterna om Ukrainas kapitulation i Mariupol, eller rapporter på senare tid, att Ryssland en månad efter att Johnson uppmanade Zelenskyj att ge upp hoppet om fredssamtal har gjort betydande territoriella framsteg i landets östra delar. Experter sa till *Jacobin* att de var skeptiska till att det var möjligt för någondera sidan att segra, och att det mest troliga resultatet var ett blodigt dödläge – vilket gör uppgiften att sträva efter fredssamtal ännu viktigare.

Ingen vågar kalla det en seger

Det första steget mot en sådan lösning kan vara att släppa dagens populära åsikt att förhandlingar och åtföljande eftergifter är en belöning eller kapitulation till Putin.

”Det kan inte vara någon logik att ’vinnaren tar allt’. Det finns inga vinnare här”, säger Irrera. ”När det handlar om förhandlingar är eftergifter oundvikliga. Det är en del av alla överenskommelser om delad makt.”

Men denna åsikt är i minoritet i den amerikanska huvudfrånan. Biden-administrationen har talat om att åsamka Putin ett ”strategiskt nederlag”, men har nästan inte sagt något om möjliga diplomatiska kompromisser. ”Jag är fullständigt övertygad om att följa Ukraina till slutet med en seger, inte lösa det med någon sorts avtal”, sa senator Joe Manchin nyligen i Davos, och förklarade att en seger för honom är ”att skicka tillbaka Putin till Ryssland och förhoppningsvis bli av med honom.”¹⁴

”Det finns ingen avfartsväg”, har den ständige krigshöken Lindsey Graham förkunnat. ”Låt oss undanröja Putin genom att hjälpa Ukraina.”¹⁵

Sådana krav på en diffust definierad seger har upprepats i pressen. Men de bortser från det faktum att Putin redan *har* tvingats acceptera ett stort nederlag.

¹² [Le Monde](#), 23 maj 2022.

¹³ [New York Times](#), 26 maj 2022

¹⁴ [Twitter](#), 24 maj 2022.

¹⁵ [Newsweek](#), 8 maj 2022.

”Ryssland har redan lidit nederlag vad gäller sina maximalistiska mål, vad gäller att göra slut på Ukrainas självständighet och suveränitet”, säger Stanley. ”Nu är Ryssland tillbaka till de minimala målen Donetsbäckenet, Krim och någon sorts neutralitet där det inte finns några offensiva vapen på ukrainsk mark. Men nu säger vi att en diskussion om dessa minimala ryska mål är undfallenhet eller kapitulation till Ryssland, eller nederlag för Ukraina och USA. Förutsättningarna har förändrats.”

Stanley hävdar att någon i USA behöver kliva fram och offentligt beteckna den nuvarande situationen som en seger, vilket han säger skulle göra Biden-administrationen en tjänst genom att öppna ett politiskt utrymme för förhandlingar. ”För det *är* en seger”, tillägger han, ”en massiv seger jämfört med Rysslands mål 2013, som innefattade ett Ukraina som var helt och fullt allierat med Ryssland, och en stor seger jämfört med deras mål i början av kriget.”

Insatserna kan inte vara högre. För Ukraina skulle ett misslyckande att nå en uppgörelse inte bara innebära fortsatt lidande och förödelse för landet utan också, som chefen för USA:s underrättelse-tjänst, Avril Haines, sammanfattade tidigare denna månad, en risk för att Putin besvarar ökande förluster och ett nedbrytande dödläge med kärnvapen. Samtidigt tyder undersökningar på att den amerikanska allmänhetens villighet att tolerera krigets ekonomiska konsekvenser börjar avta, och en ökande våg av opposition mot USA:s hjälp till Ukraina bland republikanerna ställer i utsikt att landet kan förlora sin viktigaste militära beskyddare om striderna fortsätter att dra ut på tiden.

Det finns också möjligheter att Ryssland med tiden kan erövra mer territorium och befästa sig, och få övertaget i alla eventuella förhandlingar. ”Om kriget fortsätter tror jag det blir allt svårare, nu när Ryssland kontrollerar en stor del av Ukrainas södra kust”, säger Quigley. ”Då blir det svårare att övertala dem att dra sig tillbaka i utbyte mot att Ukraina accepterar rysk kontroll av Krim.”

För världen återstår under tiden inte bara det fortsatta ekonomiska kaos som är de flesta väljares främsta prioritering, utan också det vissa säger är den största risken för kärnvapenkrig på decennier. Under åren med Donald Trump konstaterade den bortgångne Stephen F Cohen att dagens spänningar mellan USA och Ryssland på många sätt var mer riskfyllda än under Sovjetperioden, då de amerikanska och ryska ledarna regelbundet samtalande, och det fanns en friare, öppnare utrikespolitisk debatt i USA, och då skydd och mekanismer för att hantera en upptrappning fortfarande fanns på plats – vilket ytterligare undergrävdes genom Trumps rad av upphävanden av den periodens överenskommelser om vapenkontroll.

”Det förekom mycket diplomati under det kalla kriget, och vi var bättre på det”, säger Menon.

”Det är värre och farligare än kalla kriget, eftersom vi aldrig har haft ett hett krig mellan Sovjetunionen och ett amerikanskt ombud några hundra kilometer från Moskva”, säger Stanley. ”Vi utkämpade förvisso brutala och fruktansvärda, nästan folkmordsliknande ombudskrig i det globala syd, men det fanns regler för hur nära det kunde bli. Speciellt Ryssland upplevde inte på samma sätt USA så beslutsamt att krossa det existentiellt.”

Kommer vi att hitta ett sätt att tränga bakom vår nuvarande giftiga politiska diskussion och rädda både ukrainska liv och den internationella stabiliteten genom att gemensamt pressa på för en diplomatisk lösning på striderna? En bättre fråga kanske är vem i det amerikanska etablissemangen – i kongressen, i den ledande pressen, bland dess lobbyister och påtryckargrupper – som har modet att ens föreslå något sådant?

Bilaga

USA har inget slutspel för kriget i Ukraina

(Intervju med Marcus Stanley)

[Ur [Jacobin magazine](#), 2 juni 2022. Marcus Stanley är rådgivande chef för Quincy-institutet och har tidigare varit policychef vid Americans for Financial Reform. Intervjuare är *Jacobins* Branko Marcetic. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

(*Jacobins* kommentar: Det har gått 3 månader sedan den ryske presidenten Vladimir Putin chockade världen med sitt angrepp på Ukraina, och ämbetsmännen i Washington verkar fortfarande ovilliga att ta ställning för ett slutspel för något som i USA nu öppet erkänns som ett ställföreträdande krig mellan världens två ledande kärnvapenmakter.

I ett amerikanskt politiskt klimat som är unikt i världen genom att avvisa diplomati som ett medel för att lösa konflikten har Marcus Stanley, som sedan länge har varit aktiv politisk rådgivare i Washington, och nu är rådgivande chef vid Quincy Institute for Responsible Statecraft, varit en av de få framträdande röster som har uppmanat Washington att röja väg för en eventuell förhandlingsfred.

Stanley talade med *Jacobins* Branko Marcetic inför en artikel som publicerades förra veckan (se ovan), och analyserade avsaknaden av amerikanska diplomatiska riktlinjer under ett krig i vilket Washington har blivit djupt indraget militärt.)

Branko Marcetic: Hur har västs diplomatiska mönster sett ut under kriget?

Marcus Stanley: För det första kan man inte skilja mellan de diplomatiska ansträngningarna före kriget och ansträngningarna under kriget. Folk säger: ”Ryssland har inlett den här ytterst aggressiva och brutala invasionen som dödar civila, så frågan om hur vi hamnade i det här är lite akademisk.” Det stämmer förvisso att Ryssland har inlett det största anfallskriget i Europa sedan Andra världskriget och att det har varit brutalt och destruktivt, moraliskt oförlåtligt. Men på samma gång är de aktuella tvistefrågorna samma frågor som existerade före kriget. De är mycket relevanta för vad väst, och i synnerhet USA, har varit villigt att göra.

Vi är kvar i samma berättelse, samma historia. Jag tror att [den franska presidenten Emmanuel] Macron och andra i Europa har fortsatt dialogen med Putin, och på senare tid har vi sett hur försvarsminister Lloyd Austin har kontaktat den ryske försvarsministern Sergej Sjojgu. Det har skett vissa kontakter mellan USA och Storbritannien och Ryssland, kanske mer än vi ser. Men jag skulle säga att utifrån det vi vet har USA varit frånvarande diplomatiskt.

Den hjälp som vi har givit Ukraina militärt (som Quincy inte har varit mot och allmänt sett har stött) har inte motsvarats av diplomatiska riktlinjer som har varit realistiska avseende vad som krävs för att få slut på det här kriget. Och vi har redan sedan före kriget upplevt att det fanns möjligheter för en lösning som skulle bevara ett enväldigt och självständigt och säkert Ukraina samtidigt som Europa utvecklas.

Det har gjorts en hel del skada under detta krig, men trots det anser vi det fortfarande vara möjligt. Och USA har inte preciserat och tagit ledningen för den sortens diplomatiska eller fredsinriktning. Med tanke på att det ryska angreppets brutalitet och omfattning var en chock, även för oss som upplevde att det fanns en verklig risk för det och att USA inte gjorde tillräckligt för att undvika det, så kan man förstå att de inte har gjort det. Men USA har ansvar för att visa den sortens ledarskap.

När regeringen talar om det offentligt avsvär den sig på sätt och vis USA:s ansvar: ”Det här är inte vår sak, det handlar bara om Ukraina och Ryssland, och vi är inte med vid bordet.” Men underförstått sitter vi med vid bordet av en massa orsaker: en är att Ukraina visar ett enormt mod under striderna vid fronten, men för tillfället är Ukraina i materiell mening ett amerikanskt protektorat. De kan just nu bara överleva tack vare USA:s omfattande hjälp. Så det ger oss en roll.

Men ännu viktigare är att det går inte att uppnå ett avtal med de andra aktörerna utan USA:s godkännande, stöd och deltagande. Och det gäller både på den ukrainska och ryska sidan. På grund av de svåra kompromisser som kan bli nödvändiga, måste på ukrainsk sida förvisso till exempel den ukrainske presidenten Volodymyr Zelenskyj få amerikanskt stöd för att ta dessa tuffa beslut, och om de vill ha säkerhetsgarantier behöver han amerikanska försäkringar. USA är den aktör som kan ge dessa garantier.

På rysk sida kommer de inte att lita på en överenskommelse med någon, varken Ukraina, Frankrike eller någon annan, om de inte upplever att USA aktivt stöder den. Ryssland har sagt det sedan länge, men nu medger man alltmer i USA att det är en ombudskonflikt mellan USA och Ryssland. Så om vi inte säger till Ryssland att vi kommer att trappa ner eller stoppa denna ombudskonflikt om ni går med på X, Y och Z förhandlingar och håller den överenskommelsen, så kommer inte Ryssland att ha något motiv att göra upp. USA kan erbjuda avgörande saker om möjliga sanktionslättnader och någon sorts meningsfull ukrainsk neutralitet.

På grund av vad Ryssland har utsatt Ukraina för kommer de att vara ett västorienterat land när allt detta är över. Men vad kommer denna västorientering att innebära? Kommer det att vara någon meningsfull militär neutralitet? Kommer det att finnas offensiva vapen på ukrainsk mark? För dessa saker behövs amerikanska försäkringar.

BM: Vad har USA för intresse av att få till stånd en sådan uppgörelse?

MS: Vi måste fråga oss: vilka är USA:s långsiktiga intressen? Det finns en stor grupp i Washington som står oemotsagd inom den amerikanska inhemska debatten och som säger att det är i USA:s intresse att försvaga Ryssland maximalt, förblöda Ryssland, skada Ryssland så mycket vi kan och säkerställa att de inte kan agera aggressivt i framtiden. Jag tror att det är en feltolkning.

För det första eftersom det feltolkar Rysslands nuvarande situation, som är att det har försvagats kraftigt, det har en klart begränsad förmåga att agera aggressivt utanför sina gränser. Rysslands förmåga att placera ut konventionella militära styrkor utanför sina gränser har visat sig vara begränsad. De kan knappt hantera områden några tiotal mil från sin egen gräns i en region i Ukraina som antogs vara kulturellt prorysk, där de har alla möjliga politiska och taktiska och strategiska förbindelser. Det finns folk i Washington som säger att vi måste utkämpa ett flera år långt krig för att försvaga Ryssland – annars kommer de att invadera Tyskland. Det är fantasier.

USA har intresse av en stabil och trygg europeisk säkerhetsordning som minimerar risken för

kärnvapenupptrappning eller kärnvapenkapprustning. USA har också intresse av en stabil och trygg europeisk säkerhetsordning som låter folk leva i fred och framgång och undviker kärnvapenkonflikter. Men om vi utvidgar kriget till att förblöda Ryssland så skapar vi en situation där Ryssland alltmer intensivt kommer att lita till sin kärnvapenstyrka.

Vi skapar också en situation där ukrainarna inte kan leva i fred och framgång, där det kommer att vara omöjligt att inleda den ekonomiska återuppbyggnaden av Ukraina. Utifrån amerikanska och ukrainska intressen har vi inget intresse av att förblöda Ryssland. Det är en vanföreställning som är beroende av påståenden om Rysslands förmåga att använda konventionella styrkor, och situationen kräver en amerikansk freds- och förhandlingsstrategi som inte finns här just nu.

BM: Har det förekommit påtryckningar på regeringen att slå in på denna väg?

MS: Det krävs samlade ansträngningar över hela det politiska spektrumet, från progressiva, moderata och republikaner för att uppmana regeringen att precisera denna fredsinriktning och sluta att bara säga sig vara hjälplös. Och det skulle hjälpa regeringen, öppna ett politiskt utrymme för detta. Men det finns för tillfället ingen politisk täckning i debatten i USA för att göra det.

Den här debattartikeln i *New York Times*¹⁶ tror jag är början på att etablissemanget börjar titta sig runt och säga, ”Vi behöver det här”. Om vi kom på en realistisk definition av seger, så har vi faktiskt ett stort inflytande nu. Vi befinner oss i en bra position för att förhandla och försöka uppnå det. Men för att göra det behövs förhandlingar om en del svåra saker, och det finns inte den politiska täckningen för det i den amerikanska debatten just nu. De progressiva har i grund och botten deserterat. Folk måste gå ut och skapa detta utrymme. Det första steget för att få regeringen att visa detta ledarskap är att civilsamhället tillhandahåller det.

Till och med på Republikanernas sida – och Republikaner som Rand Paul har klivit fram och frågar vad vi gör här – är det knepigt att precisera och pressa på för denna fredsinriktning. För den andra stora ursäkten som regeringen har använt är: ”Vi ser inga tecken på att Putin är villig att samtala eller är redo för förhandlingar.” Men det är också ett problem, eftersom det folk egentligen säger när de säger så är att Putin inte är beredd att gå med på alla våra villkor. Han är inte redo att komma till förhandlingsbordet och säga: ”Jag hade fel, jag begick ett brott här, jag kommer att dra mig tillbaka från hela Ukrainas territorium, jag ger upp.” Folk anser att det på grund av brutaliteten i det han har gjort, etiskt och moraliskt är det minsta han borde göra.

Jag tror att Ryssland förstod att det var en riskabel plan. Jag tror att de hade förlorat illusionerna om hur lätt det skulle vara att störta den ukrainska regeringen. De hade en hel del felaktig underrättelseinformation under det här kriget, men jag tror att de också visste att det var en mycket riskabel plan, och det fanns saker som ur deras perspektiv, rätt eller fel, upplevdes som existentiella avseende Ukrainas ställning. Det stämmer att de inte vill åsidosätta dessa saker.

Jag tror att det är realistiskt att säga att Putin inte är beredd att återlämna Krim, han vill ha ett neutralt Ukraina och han vill troligen ha någon sorts territoriell uppgörelse i östra Ukraina. Han vill att Donetsbäckenet åtminstone ska tas upp. När FN:s generalsekreterare António Guterres reste till Moskva höll Putin ett mycket avslöjande tal. Det var ganska defensivt om i vilken omfattning han var redo för diplomati, men lade i princip fram det som Ryssland betraktar som ett minimum, vilket är att man måste ta upp Ukrainas neutralitet, Donetsbäckenet och Krim. Det är ett stort steg tillbaka

16 ”[The War in Ukraine Is Getting Complicated, and America Isn't Ready](#)”, *New York Times*, 19 maj 2022.

från de maximalistiska målen i början av kriget.

En sak har hänt: i början av kriget framställdes det så här: ”Det handlar om att Ryssland försöker erövra Ukraina” – som jag tror att de skulle ha älskat att kunna – ”och inrätta en marionettregering.” Det är helt uteslutet. Det kan inte Ryssland göra. Ryssland har redan lidit nederlag vad gäller sina maximalistiska mål, vad gäller att göra slut på Ukrainas självständighet och suveränitet. Nu är Ryssland tillbaka till de minimala målen Donetsbäcken, Krim och någon sorts neutralitet där det inte finns några offensiva vapen på ukrainsk mark. Men nu säger vi att en diskussion om dessa minimala ryska mål är undfallenhet eller kapitulation till Ryssland, eller nederlag för Ukraina och USA. Förutsättningarna har förändrats.

Så länge det kallas ett nederlag för USA och Ukraina så blir det svårt att tala om dem. Men jag tror att dessa mål är förenliga med en väldigt gynnsam uppgörelse för USA och Ukraina, en överenskommelse som ser Ukraina som allierat med väst, ekonomiskt öppet för väst, självständigt, suveränt och en del av en europeisk säkerhetsordning som är avsevärt stabilare än att ha en osäker militär konflikt i östra Ukraina under överskådlig framtid. Det måste finnas personer i den amerikanska debatten som är beredda att beteckna det som en seger. För det *är* en seger – en massiv seger jämfört med Rysslands mål 2013, som innefattade ett Ukraina som var helt och fullt allierat med Ryssland, och en stor seger jämfört med deras mål i början av kriget.

BM: Vad finns det för utrymme för medlemmar i kongressen att pressa på för mer seriösa diplomatiska ansträngningar från regeringens sida?

MS: Jag tror att progressiva av många orsaker har varit ovilliga att bryta med Biden-administrationen offentligt. Men jag tror att det vore en stor fördel för regeringen att skapa utrymme för en fredsinriktning här, för att begränsa krigets längd och försöka hitta ett sätt att komma ur det inom en nära framtid och göra anspråk på en seger.

Jag tror inte att det är någon politisk vinst att kriget och sanktionerna fortsätter i det oändliga. Jag tror inte att den amerikanska allmänheten i november 2022 eller november 2024 kommer att betrakta en fortsatt brutal konflikt i Ukraina och säga: ”Det här är fantastiskt eftersom ryssar dör och vi visar hur mycket vi hatar Vladimir Putin.” Folk i Washington kommer kanske att se det som något positivt, men jag tror inte att det amerikanska folket kommer att göra det. De kommer att se det som ännu ett krig utan slut som orsakar skador som vi måste se på nyheterna varenda dag, och de kommer att vara mer bekymrade över det än frågan om vem som försvarar de moraliska värderingarna och vem som började det.

Så man gör Biden-administrationen en tjänst genom att skapa det politiska utrymmet att komma ur det hela. Jag hoppas verkligen att paketet på 40 miljarder dollar, som var enormt, kommer att skapa en utgångspunkt där folk kan säga: ”Ingen kan förneka den hjälp vi har givit och den skillnad som hjälpen har inneburit. Låt oss nu övergå till frågan hur det kan bli fred.”

Vi har kontaktat ämbetsmän för att de åtminstone ska uppmana regeringen att lägga fram en diplomatisk strategi och ange hur framtiden för detta krig ser ut. Hur länge tror vi att det kommer att pågå? Hur mycket skada kommer det att göra både på Ukraina och USA om det fortsätter under en längre period? Och vilken är vår strategi för att kunna avsluta det framgångsrikt med ett kortare krig? Jag tror att det minsta vi ska försöka just nu är att offentligt uppmana regeringen att göra det.

BM: Vad tror du är den största haken eller möjliga hindret för en förhandlingsfred?

MS: Jag tror att det är territoriella eftergifter bortom gränsen den 24 februari – som Cherson och en landbrygga till Krim och de delar av Donetsk och Luhansk som Ukraina höll innan invasionen. Det finns en hel del skäl för Ukraina att säga: ”Inte en tum av det territorium ni invaderade, även om vi avstår Krim.”

Den territoriella frågan kommer att vara mycket svår politiskt i Ukraina och väst, och det kommer att finnas starka påtryckningar från väst att säga att Ryssland inte får dra nytta av sin invasion eftersom det är ett fruktansvärt prejudikat. Men även om det blir mindre territoriella eftergifter, så tror jag inte att det kommer att ha varit till nytta för Ryssland.

Och jag tror att detaljerna i säkerhetsgarantierna kommer att bli mycket svåra, eftersom vi vägrade att ge Ukraina säkerhetsgarantier före invasionen. Det var ytterst oansvarigt. Det John Mearsheimer sa, att vi förde Ukraina bakom ljuset och att Ukraina nu kommer att kvaddas, är ganska riktigt. Så att komma på ett ramverk för säkerhetsgarantierna som både är realistiskt för Ukraina och inte heller förbinder NATO till saker som NATO inte vill göra och dessutom på ett effektivt sätt hindrar brott mot överenskommelsen.... Det finns en hel del detaljer där.

Även vad neutralitet betyder vad gäller vapen, eftersom Ukraina kommer att vilja bygga upp en mycket betydande försvarskapacitet.... Men Ryssland kommer inte att vilja att Moskva ska kunna nås av ukrainska missiler och vad det nu må vara. Och det kommer att bli besvärligt bara med de övergripande säkerhetsarrangemangen för NATO:s östra flank, så att de inte leder till kärnvapenkapprustning med medeldistansrobotar. Men de här territoriella eftergifterna och säkerhetsgarantierna kommer att bli mycket svåra.

Det Ryssland ville ha före kriget var en lösning av konflikten i Donetsbäckenet på villkor som åtminstone gav det kulturellt självstyre i Ukraina, och verklig ukrainskt neutralitet. Folk talar om det som NATO-medlemskap, men det är bara en del av frågan om ukrainskt neutralitet. Om Ukraina inte är med i NATO men integreras i västs säkerhetsarrangemang och vi förser dem med offensiva vapen då är det inte riktigt neutralt. Så de här tvistefrågorna, att lösa Donetsbäckenet, Krim och Ukrainas neutralitet – USA:s ovilja att ta itu med de här frågorna och pressa Ukraina att ta itu med dem före kriget var en bidragande faktor till invasionen, och det är fortfarande samma frågor som vi vägrar ta itu med idag.

BM: Har allmänheten fått en riktig bild av den militära situationen under kriget?

MS: Jag tror givetvis inte det. Man måste lägga till, att även i en propagandafri krigsmiljö, som inte existerar, är det objektivt svårt att se den militära bilden. Ett blodigt dödläge i östra Ukraina, eller en mycket långsam men kostsam och blodig rysk framryckning – jag tror att en av dessa två beskrivningar troligen är den riktigaste.

Det är helt uppenbart att Ryssland led nederlag under sitt försök att snabbt erövra halva Ukraina fram till Kiev, att de drevs tillbaka och led nederlag. Det är uppenbart att Ryssland drabbas av mycket stora förluster. Jag tror att det är mycket, mycket oklart hur fullständigt Ukraina kan försvara sitt territorium – exempelvis huruvida Ukraina kan driva bort Ryssland från allt ukrainskt territorium som inte är Krim. Det är väldigt svårt att se en fullständig rysk seger eller en fullständig ukrainsk seger militärt, vilket är ett av skälen till varför det är så viktigt att precisera linjen för en

förhandlingsfred. Ty utan det skulle vi kunna få ett mycket långt, brutalt och utdraget krig utan något sätt att komma ur det.

Och då säger du att kanske mer blod, mer förstörelse, mer skador kommer att göra det klarare för alla, så att freden kommer att komma i en obestämd framtid om ett år när alla inser krigets meningslöshet och destruktivitet. Tja, men varför inte visa ledarskap för att kortsluta denna både mycket destruktiva och riskabla process?

BM: Hur är nuläget jämfört med kalla kriget?

MS: Det är värre och farligare än kalla kriget, eftersom vi aldrig har haft ett hett krig mellan Sovjetunionen och ett amerikanskt ombud några hundra kilometer från Moskva. Vi utkämpade förvisso brutala och fruktansvärda, nästan folkmordsliknande ombudskrig i det globala syd, men det fanns regler för hur nära det kunde bli. Speciellt Ryssland upplevde inte på samma sätt USA så beslutsamt att krossa det existentiellt.

Upphovsmannen till uppdämningspolitiken, George Kennan, varnade för denna situation. Uppdämningen var specifikt utformad för att skapa ett utrymme som inte ledde till denna existentiella konflikt. En sak här är att NATO:s politiska tyngdpunkt har flyttat till Östeuropa – och Östeuropa var väldigt olyckligt med uppdämningsuppbyggnaden, ur deras perspektiv bröt det mot deras kamp mot imperialismen. Men det gjorde det mycket säkrare ur amerikanskt-ryskt perspektiv.

Det finns en sorts osäker situation, speciellt om det här mal på. "Osäker" kan vara något annat än ett fullskaligt kärnvapenkrig, det kan vara användning av taktiska kärnvapen, det skulle kunna vara verkligt förödande cyberkrigföring som skapar stor ekonomisk skada på USA, det finns allt möjligt.

En sak vi gjorde under kalla kriget var att vi gav Ryssland utrymme att reformera sig själv. Det hotades inte ständigt existentiellt, så det kunde luta sig tillbaka och titta på systemet och säga: "Vårt system fungerar inte och vi måste förändra det." Att göra det i Ryssland nu när det hotas på detta sätt är att ta ställning för väst. Och vi ser eller förstår det inte här, men på 1990-talet, när väst kontrollerade Ryssland, var det väldigt destruktivt. Det finns levande minnen av det. Vi förstörde det verkligen.

Så en del av en fredsöverenskommelse är att ge politiskt utrymme för Ryssland att reformera sig, vilket kräver att det integreras i någon sorts säkerhetsarrangemang. Så jag tror att det är värre än kalla kriget, och jag tror att anledningen är att folk är bekväma med att de tror att Ryssland är svagare än under kalla kriget: det är inte någon världsomfattande jätte så vi kan slå på Ryssland så att det blir mindre. Jag tror att det är mycket riskabelt vad gäller möjliga resultat.

BM: Har USA:s förmåga eller vilja att inleda diplomatiska kontakter med Ryssland förändrats sedan kalla kriget?

MS: Jag tror att vi under kalla kriget upplevde att vi hade att göra med, kanske inte en jämlike men någon med jämförbar makt och status. Vår tolkning av kalla krigets slut är att vi slog Ryssland och att det nu har reducerats till en bensinstation med kärnvapen – det har reducerats till ett mindre utvecklat land, så varför ska vi behöva tackla det som en jämlike? Och den inställningen till Ryssland och det perspektivet på landet har inte förändrats. Många av de ansvariga personerna i Washington är samma personer som hade med Ryssland att göra på 1990-talet, och samma perspektiv finns kvar.